

Lars Jakobsson
Blyberga 526
705 98 Lillkyrka
019-46 81 00
lars.jakobsson@t.lrf.se

REMISSYTTRANDE
2012-02-27

Landsbygdsdepartementet

103 33 Stockholm

Yttrande över förslag till reform av den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2013, Dnr L2011/3351

Svenska Vallföreningen vill här komma med synpunkter på reformförslagen till den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2013. Svenska Vallföreningen hävdar grovfoderodlarnas intressen, verkar för ett lönsamt utnyttjande av grovfoderväxter och bete samt påverkar och stöder forskning, försök och rådgivning inom vallområdet. Vi är en ideell förening med drygt 2 500 medlemmar bestående av lantbrukare samt tjänstemän inom privat och offentlig verksamhet. Vi har 17 lokalföreningar i landet.

Vi ser med oro på förslaget till utjämning av direktstödet. Mjölks- och köttproducenterna berörs särskilt då de kvalificerat sig för betydande tilläggsbelopp som de riskerar att tappa i utjämningen. De extra tilläggsersättningarna var kompensation för kopplade ersättningar till animalieproduktionen som i sin tur var en kompensation för borttagna marknadsregleringar. Den svenska animalieproduktionen är med sina särskilda regler för produktionen och stora produktionskostnader inte konkurrenskraftig då avräkningspriserna närmar sig världsmarknadens nivå. Utan ersättningar i nivå med tilläggsbeloppen finns helt enkelt inte förutsättningar för lönsamhet och den pågående trenden med minskad produktion inom landet och ökad andel import av konsumtionen kommer att förstärkas.

I Sverige har vi tack vare medvetna producenter och konsumenter samt stimulans med medel från Landsbygdsprogrammet i pelare 2 en miljömässigt hög profil på lantbruket. Vi har inte, som kanske andra länder har, behov av den s.k. förgröningen i pelare 1. Bättre vore att även fortsatt låta enbart pelare 2 stå för ersättningar för miljötjänster. Detta gäller särskilt då reglerna för förgröningen inte ger någon ytterligare miljönytta utan istället krånglar till och fördyrar produktionen med de speciella förutsättningar vi har i landet.

Kravet i förgröningen på växtföljd med minst tre grödor passar inte svenska förhållanden där ett typiskt animalieproduktionsföretag finns i mellan- eller skogsbygd och har stor andel grovfoder. Brist på mark inom rimligt avstånd, dålig arrondering samt stenbunden och odränerad jord medför att det är optimalt med stor andel vall eller möjligen enbart vall. Detsamma gäller för norra Sverige där även klimatet begränsar grödvalet. Att behöva odla spannmålsgrödor och andra avbrottsgrödor är en belastning för lönsamheten i dessa fall. Kravet om tre grödor är under dessa omständigheter dessutom kontra-

produktivt för miljön då man tvingar fram ett öppet växtodlingsbruk med bearbetning av jorden med risk för utlakning och odling av grödor som medför större miljörisker än vall.

Kravet att gräsmarker som inte ingått i växtföljden sedan fem år ska betraktas som permanenta och därmed inte får brytas under reformperioden är orimligt. För stor vallproduktion med hög kvalitet krävs flexibilitet. Då omläggning av vall är kostsam kan det vara ekonomiskt optimalt att låta vallen ligga i fem år eller mer. Även i intensivare växtodlingsbygder finns behov av att ha betesvall liggande i mer än fem år. Här måste särskild hänsyn tas till kravet på bete för nötkreatur. Det är också vanligt att bryta vallen för att så in i renbestånd samma år och därmed slippa kemisk ogräsbekämpning. Det kan då se ut som att vallen varit obruten under en femårsperiod, dvs. ”permanent” med inlåsningsproblem som följd och dessutom kontrollproblem. Ett växande bekymmer utgör vildsvinen vars skador kan påkalla att permanenta gräsmarker plöjs upp för restaurering.

Man skulle möjligen kunna hävda att vallar med olika artsammansättning utgör skilda grödor liksom olika växtslag. Vall med enbart gräs skulle kunna utgöra en gröda och vall med baljväxtinblandning en annan. Vall med inslag av örter kan vara en tredje. Det skulle även gå att särskilja valltyper på ingående arter som olika gräsarter, baljväxtarter och icke-kvävefixerande örter.

De speciella svenska betesmarkerna måste äntligen bli respekterade och godkända i EU. De gångna årens cirkus med olika definitioner och därmed följande osäkerhet om vad som gäller har varit till stort men för framtidstron i svenskt lantbruk. Återkraven av utbetalda ersättningar har medfört stor ekonomisk skada för enskilda och har minskat den svenska livsmedelsproduktionen. Vi ser också med oro på risken för att betesmarksersättningarna för allmänna värden i landsbygdsprogrammet kan komma att anses ingå i förgröningen i direktersättningarna i pelare 1 och därmed inte längre kan ersättas i landsbygdsprogrammet i pelare 2.

För att stärka den animalieproduktion som förädlar vallgrödor och för att premiera aktivt brukande bör kompensationsersättningen i mindre gynnade områden förstärkas. Djurkopplingen i ersättningar till vall och bete garanterar ett aktivt brukande och ökade ersättningar kan öka utbudet av mark till brukande, mark som med de frikopplade ersättningarna annars skulle brukas extensivt eller inte alls. En utvidgning av områdena skulle ytterligare stärka utbudet av mark och därigenom stärka svensk livsmedelsproduktion.

För att ge kunskapsunderlag för landsbygdsförordningens ambitioner att stärka konkurrenskraften och ge tillväxt genom innovationer och kompetensutveckling behöver medel även avsättas för tillämpad forskning och försök. Särskilt när det gäller vall- och grovfoderodling har det visat sig vara svårt att tillgodose behoven via de anslagskällor som står till buds. Finansieringsfrågorna är svårlösta då dessa grödor inte omsätts på en traditionell marknad utan förbrukas internt i lantbruksföretagen. Försök i dessa grödor drar också stora kostnader då det oftast handlar om fleråriga blandbestånd med flera skördar per år.

Med vänlig hälsning

Lars Jakobsson, ordförande